

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-II

havovwo.nl

LET OP: Je kunt dit examen maken met de 51e druk of met de 52e druk van de atlas. Schrijf op de eerste regel van je antwoordblad welke druk je gebruikt, de 51e of de 52e.

Bij elke vraag is aangegeven welke bron(nen) en atlaskaart(en) nodig zijn voor de beantwoording. De kaartnummers verwijzen naar de 51e druk, of, als ze tussen haakjes staan, naar de 52e druk van de atlas.

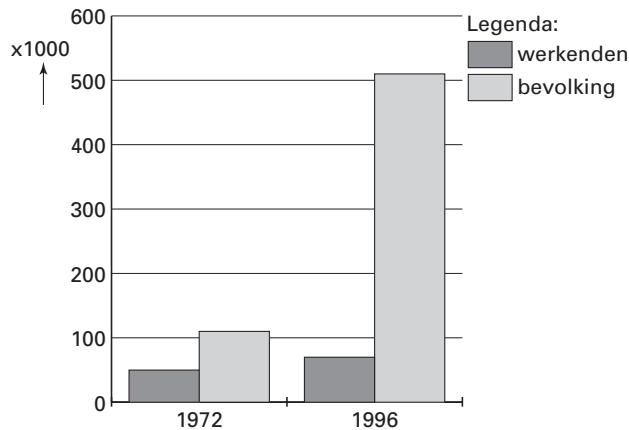
Verderop in het examen bij vraag 27 wordt gevraagd om een tekst van maximaal 100 woorden te schrijven.

Reserveer voldoende tijd om deze opdracht te kunnen uitvoeren.

Migratie en Mobiliteit

bron 1

Aantal Turken en Marokkanen in Nederland

bron: Werkverband periodieke rapportage bevolkingsvraagstukken, Bevolkingsvraagstukken in Nederland anno 2000, Den Haag, 2000

Bij de vragen 1 tot en met 7 wissel je van analyseniveau, leg je relaties tussen verschijnselen en confronteer je dimensies met elkaar.

Gebruik bron 1 bij de vragen 1 en 2.

Het aantal werkende Marokkanen en Turken ten opzichte van de totale Marokkaanse en Turkse bevolking in Nederland is tussen 1972 en 1996 sterk verminderd.

Naast het geboorteoverschot is hiervoor een specifieke vorm van migratie vooral verantwoordelijk.

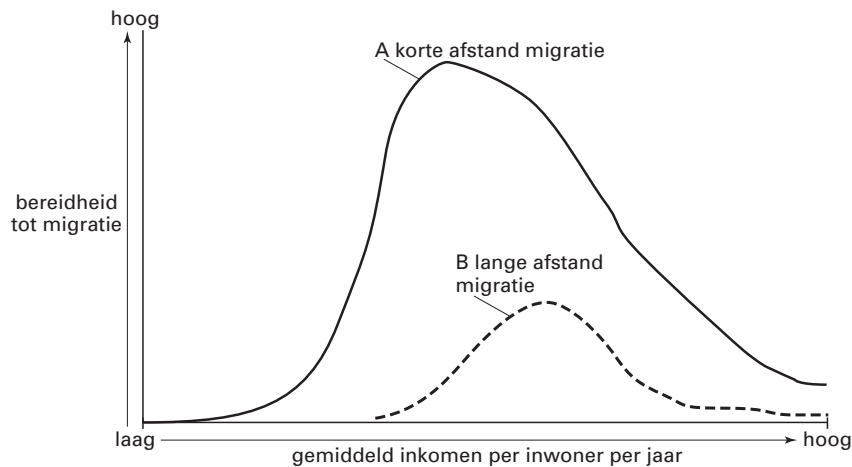
1p **1** Noem deze specifieke vorm van migratie.

De toekomstige arbeidsmigranten zullen uit andere landen komen en zullen andere kenmerken hebben dan de gastarbeiders uit de jaren zestig en zeventig van de twintigste eeuw.

2p **2** Noem een sociaal-economisch en een demografisch kenmerk van toekomstige (legale) arbeidsmigranten.

bron 2

Model van buitenlandse migratie

vrij naar: Stalker, P., *Workers without frontiers*, Londen, 2000

Gebruik bron 2 bij de vragen 3 tot en met 5.

In de toelichting bij bron 2 schrijft de auteur dat de buitenlandse migratie in de betreffende landen pas fors begint te stijgen op het moment dat het gemiddeld inkomen per inwoner een bepaald minimumniveau heeft bereikt. Op basis van de emigratiepatronen tussen 1960 en 1980 berekende hij dat voor de Zuid-Europese landen de migratie fors begon te stijgen toen het gemiddeld jaarlijks inkomen was gestegen tot 3.615 dollar per inwoner.

- 2p 3 Leg uit waarom de buitenlandse migratie vanuit een land pas snel begint te stijgen als een bepaald gemiddeld inkomen per hoofd is bereikt.

De bereidheid tot migratie over lange afstand (curve B) begint bij een ander gemiddeld inkomen per inwoner dan de bereidheid tot migratie over korte afstand (curve A).

- 2p 4 Geef hiervoor de verklaring. Ga in je antwoord uit van de migratie over lange afstand.

De curven A en B laten zien dat een snelle toename van de bereidheid tot migratie wordt gevolgd door een snelle afname van die bereidheid als het gemiddeld inkomen per inwoner verder stijgt.

- 2p 5 Geef hiervoor de verklaring, af te leiden uit bron 2.

bron 3

"Haal gastarbeiders hierheen die de markt nodig heeft"

Immigratie kan de vergrijzing niet voorkomen, concludeert het Nederlands Demografisch Instituut. Kunnen personeelstekorten worden bestreden met arbeidsmigratie?

De deskundigen zijn het oneens (...)

vrij naar: *de Volkskrant*, 6-9-2000

Gebruik bron 3 bij vraag 6.

Over het oplossen van tekorten op de arbeidsmarkt door arbeidsmigratie wordt verschillend gedacht (zie bron 3). De demograaf L. van Wissen is voorstander van een gereguleerde arbeidsmigratie naar Nederland in de vorm van arbeidsquota. Een dergelijk systeem hanteren de Verenigde Staten en Zwitserland. Zij stellen jaarlijks de maximale aantallen migranten vast en de eisen waaraan deze moeten voldoen.

De econoom H. Roodenburg vindt de door L. van Wissen voorgestelde quoteringsregeling niet het juiste instrument om de huidige knelpunten op de Nederlandse arbeidsmarkt op te lossen. Hij is van mening dat we de oplossingen in Nederland moeten zoeken.

- 4p 6 A: Geef twee argumenten voor het standpunt van de demograaf L. van Wissen.
B: Geef twee argumenten voor het standpunt van de econoom H. Roodenburg.

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-II

havovwo.nl

bron 4

Omdat er onvoldoende recent onderzoek voorhanden is, kan niet precies worden aangegeven wat de economische effecten van immigratie in Nederland zijn. Wel is het aannemelijk dat de economische effecten van bestaande immigratie in Nederland minder gunstig zullen zijn dan in de meeste andere Europese landen en de Verenigde Staten.

vrij naar: Werkverband periodieke rapportage bevolkingsvraagstukken, Bevolkingsvraagstukken in Nederland anno 2000, Den Haag, 2000

Gebruik bron 4 bij vraag 7.

Op basis van bron 4 zou je de volgende hypothese kunnen formuleren:

De economische effecten van de bestaande immigratie zijn in Nederland minder gunstig dan in de meeste andere Europese landen en de Verenigde Staten.

Om deze hypothese te kunnen toetsen, heb je een bepaald soort statistische gegevens nodig over immigranten in de betreffende landen.

- 2p 7 Geef twee voorbeelden van statistische gegevens die je nodig hebt.

Bij de vragen 8 tot en met 12 vergelijk je gebieden en verschijnselen met elkaar en leg je relaties tussen gebieden en verschijnselen.

Gebruik de atlaskaarten 25A, B en C (52e druk: 29A, B en C) bij vraag 8.

De herinrichting van het terrein van het voormalige Academisch Ziekenhuis in het centrum van Utrecht voldoet aan de criteria van het compacte stadbeleid, zoals geformuleerd in de Vinex-nota.

- 2p 8 Waaruit blijkt dat?

bron 5

Het ABC-locatiebeleid in een notendop

	A-locatie	B-locatie	C-locatie
arbeidsintensiteit	intensief: minder dan 40 m ² per werknemer	matig intensief: 40–100 m ² per werknemer	extensief: meer dan 100 m ² per werknemer
autoafhankelijkheid	minder dan 20% van het aantal werkzame personen is autoafhankelijk	20–30% van het aantal werkzame personen is autoafhankelijk	meer dan 30% van het aantal werkzame personen is autoafhankelijk
bezoekersintensiteit	dagelijkse stroom bezoekers	regelmatig contact met bezoekers	vrijwel nooit of incidenteel bezoekers
wegontsluiting voor goederenvervoer	nauwelijks belangrijk	mogelijk belangrijk	belangrijk

bron: Martens, K., Het ABC-locatiebeleid faalt, in: Geografie, jaargang 10, nummer 1, januari 2001

Gebruik bron 5 bij de vragen 9 en 10.

Gebruik ook de atlaskaarten 24A, B en C (52e druk: 28A, B en C) bij vraag 9.

Tussen 1955 en 1990 is het gebied Centraal Station / Hoog Catharijne in Utrecht grotendeels opnieuw ingericht.

- 3p 9 A: Welke typering past het beste bij dit gebied, A-, B- of C-locatie?
B: Geef twee argumenten voor je keuze.

Het ministerie van VROM verwacht dat A-locaties geleidelijk aan steeds meer kantoren en soortgelijke bedrijven zullen verliezen aan C-locaties.

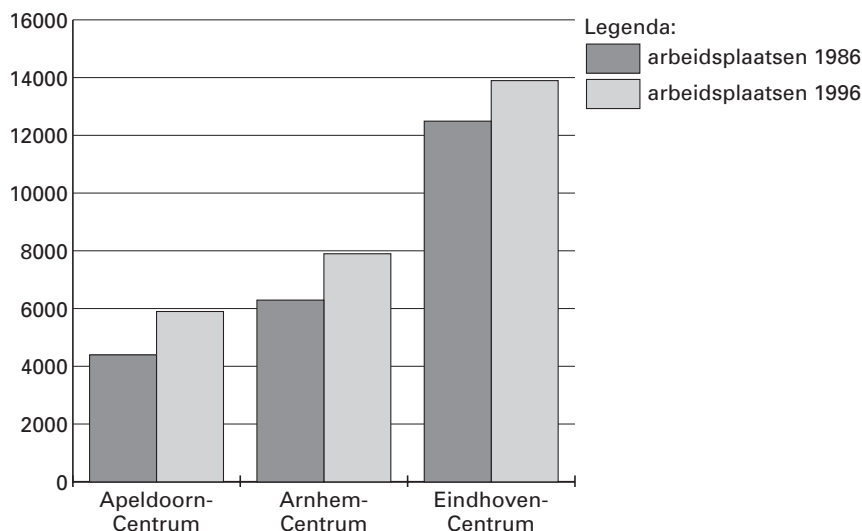
- 2p 10 Geef twee redenen voor deze verwachting en ga daarbij uit van de kenmerken van de C-locaties.

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-II

havovwo.nl

bron 6

Ontwikkeling van het aantal kantoorachtige arbeidsplaatsen op de A-locaties van Apeldoorn, Arnhem en Eindhoven in absolute aantallen in de periode 1986–1996

bron: Martens, K., *Het ABC-locatiebeleid faalt*, in: *Geografie*, jaargang 10, nummer 1, januari 2001

bron 7

Ontwikkeling van het aandeel van kantoorachtige arbeidsplaatsen in het stadscentrum ten opzichte van de regio als totaal

	Aandeel van het stadscentrum in de regio 1986	Aandeel van het stadscentrum in de regio 1996
Apeldoorn-Centrum	9,3%	10,1%
Arnhem-Centrum	10,5%	12,2%
Eindhoven-Centrum	34,8%	26,3%

bron: Martens, K., *Het ABC-locatiebeleid faalt*, in: *Geografie*, jaargang 10, nummer 1, januari 2001

Gebruik de bronnen 5, 6 en 7 bij vraag 11.

In drie regio's is onderzoek gedaan om na te gaan of de verwachting van het ministerie van VROM, zie de aanhef van vraag 10, ook werkelijkheid wordt.

- 3p 11 Toon met gegevens uit de bronnen aan of deze veronderstelling opgaat voor elk van de drie onderzochte regio's afzonderlijk.

Niet in alle drie de onderzochte regio's heeft het ABC-locatiebeleid hetzelfde resultaat gehad.

- 3p 12 A: In welke van de drie regio's voldoet de ontwikkeling in de periode 1986–1996 het meest aan de criteria van het ABC-locatiebeleid?
B. Beargumenteer je keuze met gegevens uit de bronnen.